

Maanedsoversigt over Plantesygdomme.

299. — August 1948.

Der blev for August Maaned modtaget Beretninger fra 104 Medarbejdere; endvidere blev der besvaret 617 Forespørgsler.

Luftens Middeltemperatur laa indtil henimod Maanedens Midte 2—6° over Normalen, der er paa 14—15°; derefter laa Middeltemperaturen Maaneden ud omtrent paa Normalen.

Nedbøren blev meget stor og var for hele Maaneden og for hele Landet 87 mm mod Normalen paa 81 mm; August blev saaledes den eneste Maaned — af Maanederne April—August — med Nedbør over Normalen. Tiden indtil d. 7. var meget nedbørsfattig, idet Nedbøren især faldt fra d. 7.—28. med særligt store Nedbørsmængder fra d. 21.—28.; Landsdelene fik for hele Maaneden følgende Nedbørsmængder i mm med Normalen i (): Vendsyssel 81 (83), Vestjylland 80 (88), Midtjylland 74 (89), Østjylland 69 (82), Sydjylland 80 (89), Sønderjylland 121 (92), Fyn 81 (74), Midt- og Vestsjælland 78 (71), Nordøstsjælland 71 (79), Sydøstsjælland og Møen 104 (71), Lolland og Falster 110 (69) og Bornholm 126 (69).

SYGDOMME PAA LANDBRUGSPANTER.

BÆLGPLANTER.

Almindelig Meldug (*Erysiphe polygoni*) synes adskillige Steder at være ret almindelig hos Rødkløver i Udlægsmarker og ofte med stærke Angreb (O. Ruby, Kolding; M. Bjerg, Nyborg); ved Statens Forsøgsstation, Virungaard, Lyngby, har man iagttaget, at Rødkløveren i Gødnings-

forsøg er stærkere angrebet og med næsten helt meldugshvide Blade i ugødede end i gødede Parceller (Nørgaard Holm).

Kranssskimmel (*Verticillium albo-atrum*). Fra Skælskøregnen skrives, at »der har været en Del Angreb hos Lucerne, men disse har ikke været slet saa udbredte og ondartede som i de foregaaende 2 Aar« (Wraae-Jensen).

BEDEROER.

Borbrist (Hjerte- og Tørforraadelse) var næppe almindelig, men svage Angreb fandtes hyppigt i Pletter i Markerne. Af ialt 66 Beretninger skrives i 29 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 25 om sjældne, hvoraf i 19 om svage og i 6 om stærke Angreb, og endelig skrives i 12 Beretninger om almindelige Angreb og heraf i 10 om svage og i 2 om stærke. Fra Vejleegnen skrives: »En Del haarde Angreb. Sprøjtning i Juli med Boraks har virket godt i Forsøg og i Praxis — betydeligt bedre end Udstrøning paa samme Tid. Ingen synlig Forskel endnu mellem 10 og 20 kg Boraks pr. ha« (N. Chr. Stentoft). Det er tænkeligt, at Bekæmpelsen undertiden falder for sent: »Bekæmpelse har fundet Sted med Boraks, men tilsyneladende uden Virkning; Jordens Reaktionstal er maalt til 7,2« (Rich. Aagaard, Ry); men for ringe Nedbør efter Udstrøning kan sikkert ogsaa være Grunden til, at Virkning udebliver.

Virus Gulsot synes at have været ret udbredt og i nogle Egne almindelig, men der meldes blot om stærke Angreb fra faa Egne. Af ialt 66 Beretninger skrives i 14 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 21 om sjældne, men svage, medens der i 31 Beretninger skrives om almindelige Angreb, og heraf i 23 om svage og bare i 8 om stærke. Sygdommen synes især at have gjort sig gældende i Øst- og Sønderjylland: »Stærke Angreb mange Steder (A. Diederich, Aarhus), »ret udbredt i en Del Marker« (Harald Jensen, Ask), »findes i en Del Marker« (W. Østergaard, Hadsten), »stærkere end i tidligere Aar« (Niels Pedersen, Skanderborg), »Angreb i en Mængde Marker« (N. Chr. Stentoft, Vejle) og »meget ubredt« (Fr. Nielsen, Haderslev) samt tillige paa Fyn: »I næsten enhver Mark mange syge Planter« (Aage Rasmussen, Skamby), »Angreb ret almindelige« (N. Bjerg, Nyborg) og »Bederoerne er i Aar meget gule, vist nok paa Grund af Virus« (N. Mariegaard, Odense). Men fra andre Landsdele skrives ogsaa om Sygdommen, saaledes fra Vestsjælland: »en Del Steder endda med ret stærke Angreb« (N. M. Nielsen, Jerslev) og fra Falster og Lolland: »Sygdommen har vist sig mange Steder og ser ud til at ville brede sig« (S. E. Sørensen, Nykøbing F.), og »Angreb pletvis ret jævnt fordelt i første Aars Roer. Ved Maanedens Begyndelse kun enkelte Roer angrebet, ved Maanedens Slutning fandtes Pletter omkring de først angrebne Roer. Angrebet maa karakteriseres som svagt« (Jens Østergaard, Rødby).

Gule Blade af anden Aarsag end Virus Gulsot synes ikke at have været almindelig. Der skrives dog i adskillige Beretninger om, at gule Blade ses, hvor Gødskning med Kvælstof ikke blev saa stor som ønskelig;

fra Gødningsforsøg ved Tylstrup blev navnlig iagttaget mange gule Blade i ugødet, samt hvor Kvælstof blev udbragt om Efteraaret (Sv. Svendsen). Ved Undersøgelse af Pletter i Markerne blev der fundet flest gule Blade i Marker med lave Fosforsyre- og Kaliumtal (Rich. Aagaard, Ry).

KAALROER, KAAL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) synes ikke at være almindelig, og Angrebene er hyppigt svage. Af ialt 66 Beretninger skrives i 17 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 32 om sjældne Angreb, hvoraf i 28 om svage og i 4 om stærke, medens der i 17 Beretninger skrives om almindelige Angreb, hvoraf i 16 om svage, men bare i 1 om stærkt Angreb. Stærke Angreb blev iagttaget paa Marker, hvor Jord og Roerester fra Roehus var bragt ud (J. Lindegaard, Korinth; Magnus Poulsen, Nr. Nebel).

Mosaiksyge har næppe haft stor Udbredelse, omend det maa skønnes, at de meget stærke Angreb af Skadedyr ofte kan have skjult denne Sygdoms Symptomer. Fra Sjælland skrives dog: »Meget stærke Angreb, praktisk taget alle Kaalroer og Turnips er 100 % angrebet; Bladene, der er forkrøblede og rynkede samt stærkt marmorerede, er standset helt i Vækst« (Wraae-Jensen, Skælskør) og »Mosaiksyge kan nu findes almindeligt i Kaalroemarken her, og den følges med Bladluseangrebet, som har huseret i en Maanedes Tid« (P. Grøntved, Næstved).

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Indtil Midten af Maaneden forelaa en Del Iagttagelser om Skimmel, der dog var meget svag i Angreb og hyppigst uden Betydning for tidlige og middeltidlige Sorter. Efter denne Tid, og kanske navnlig i Maanedens sidste Trediedel, er Skimmel blevet ret almindelig i adskillige Egne og undertiden med stærke Angreb hos sildige Sorter. Af ialt 71 Beretninger skrives i 21 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 11 om sjældne og svage Angreb, medens der i 39 Beretninger skrives om almindelige Angreb, og heraf i 31 om svage og i 8 om stærke Angreb. Stærke Angreb blev flere Steder iagttaget hos Up to date, Alpha, Deodora og Richters Imperator, medens Robusta modstaar Angrebet ret godt. Angrebets Styrke synes at svinge ret stærkt fra Egn til Egn, men Skimmel kan rimeligvis findes hos sildige Sorter i alle Landsdele. »Ingen rigtige Angreb før ca. d. 20., derefter synes Skimmel at gaa sin Gang i normalt Tempo« (A. P. Aidt, Viborg) og »Omkring d. 20. begyndte Skimmel pludselig at vise sig paa næsten alle Sorter. De tidlige Sorter, ogsaa Bintje og King Edward, havde næsten afsluttet Væksten uden Angreb; men nu findes Skimmel i begyndende Angreb hos alle sene Sorter — Robusta sprøjtet to Gange dog undtaget« (Sv. Svendsen, Tylstrup). Selv om dette sene Angreb vel næppe bliver af stor Betydning for Kartoffeludbytets Mængde, især fordi Kartofflerne var langt fremme i Udvikling, kan man frygte, at det vil øve Indflydelse paa Udbytets Godhed ved at foraarsage Tørforraadnelse paa Knoldene.

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) synes at være meget almindelig og med stærke Angreb. Af ialt 70 Beretninger skrives blot i 4 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 6 om sjældne og stærke Angreb, men i 60 skrives om almindelige Angreb, og heraf i 31 om svage og i 29 om stærke Angreb. I adskillige Beretninger skrives, at man efter de hidtil optagne Kartoffler næppe endnu kan skønne over, hvor stærk og almindelig denne Sygdom bliver. Vurderingen er antagelig hyppigst sket ved Sammenligning af de endnu høstede Kartoffler med lignende for Aaret 1947, men Skurven kan jo brede sig ret stærkt før Optagning af f. Eks. sildige Sorter.

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*). Angrebene synes ikke at have taget til i Udbredelse og Styrke siden Juli. Sygdommen er vel almindelig, men Angrebene er ikke stærke. Af ialt 61 Beretninger skrives i 15 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 22 om sjældne og heraf i 17 om svage og i 5 om stærke, samt endelig i 24 Beretninger om almindelige Angreb, hvoraf i 20 om svage, men blot i 4 om stærke Angreb. Angreb paa 3—7—9 % syge Planter synes at være højeste Procenter. Mange Marker findes helt fri for Sortbensyge, og fra Nordøstsjælland skrives, at Sygdommen der er uden Betydning (H. E. Jensen, Hillerød).

HØR.

Stængelpletsyge (*Polyspora lini*). Svage Angreb var almindelige i Skælskørengnen (Wraae-Jensen).

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPLANTER.

Besvarelse af 25 af de udsendte Skemaer har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb el. ubet.	Angreb sjældne		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Æbleskurv.....	2	3	1	11	12
Pæreskurv.....	3	6	1	10	11
Kirsebærskurv.....	8	4	1	4	0
Gul Monilia - Frugter af Æble....	2	6	1	12	4
Gul Monilia - Frugter af Pære....	5	6	0	8	1
Gul Monilia - Frugter af Blomme.	2	2	4	15	4
Skivesvamp - Stikkelsbær.....	1	2	4	8	9
Løgskimmel paa Kepaløg.....	5	4	1	6	4
Straaleplet - Roser.....	1	2	1	9	6
Bladpletsyge-Selleri.....	4	5	2	7	3

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Æbleskurven (*Fusicladium dendriticum*) optræder almindeligt, men varierer meget fra Egn til Egn og ogsaa fra Sted til Sted paa samme Egn. Paa Blangstedgaard findes Skurven mest i pudrede Træer, men ingen Steder i væsentlig Grad (Hans Christensen). Fra Holbækegnen skrives: »Almindelig overalt, svage Angreb dog almindeligst« (Henrik Nielsen), ved Aalborg er Angreb paa Frugterne yderst sjældent, men paa Bladene, især paa Skuddene, ses almindeligt svage Angreb, men stærke til meget stærke Angreb findes ogsaa (K. Johansen). I Sorø Amt bredte Skurven sig mærkelig nok stærkt i den tørre Juli, medens der ikke er set meget til nye Angreb i den fugtigere August (O. V. Borup). Fra Nørrejylland skrives, at det fugtige Vejr har givet Skurven Vind i Sejlene, men de fleste Steder er der kun Tale om svage Angreb (Arne Pallesen). Paa Roskildeegnen tegnede det til at blive et Skurvaar, men det synes kun at være de mest modtagelige Sorter, der er meget angrebet, og hvor Sprøjtningen er udført omhyggeligt med Motorsprøjte, findes Skurven næsten ikke (G. Mayntzhusen). Fra Sydlyn skrives: »Der er megen Skurv i Aar, men lad os slaa fast, at de tidligste Bordeauxvædskesprøjtninger er Skurvns farligste Fjender« (Chr. Greve). Fra Maribo Amt foreligger flere Indberetninger om alvorlige Angreb (J. Klarup-Hansen, Inger Jørgensen og Sander Nielsen). Sidstnævnte skriver: »Trods gentagne og omhyggeligt udførte Sprøjtninger findes mange Steder ondartede Angreb. Det synes som om de hidtil anvendte Midler er helt utilstrækkelige under saadanne Betingelser, som Vejrforholdene har givet Skurven i Sommer, iøvrigt synes meget at tale for, at Træernes Sundhedstilstand er af meget stor Vigtighed for Træernes Modstandsdygtighed over for Skurv.«

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) er som Helhed noget mindre udbredt end Æbleskurven, men nogle Steder dog mere udbredt, f. Eks. skrives fra Gl. Roskilde Amt, at Pæreskurven er mere udbredt end Æbleskurven (G. Mayntzhusen).

Kirsebærskurven (*Fusicladium cerasi*) har været uden almen Betydning, kun fra Salling og Fjends Herred meldes der om enkelte stærke Angreb.

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) saavel paa Æble som paa Pære og Blomme er forholdsvis godartet i Aar, omend den findes mange Steder. Fra nogle Egne, f. Eks. Kalundborgegnen meldes dog om stærke Angreb. At Gul Monilia er almindelig paa nedfaldne Frugter, er ikke saa underligt, men kan maaske blive farlig, fordi der i Aar er saa megen Frugt, saa det ser ud til, at Interessen for at samle den nedfaldne Frugt op ikke er stor. De nedfaldne Æbler kan derfor blive Smitekilder, hvorfra der kan spredes saa mange Sporer, saa det kommer til at gaa ud over Frugterne paa Træerne, maaske vil der af den Grund blive mange »Negeræbler« paa Lagrene.

Paa Nødder findes der heller ikke saa sjældent Gul Monilia, særlig paa de Nødder, der har været beskadiget af Nøddesnudebillen; tillige ses

den ofte paa Nødder, der ingen Kærner er i, altsaa efter al Sandsynlighed Nødder, der ikke er blevet befrugtede. Der falder for Tiden — ogsaa ude paa vilde Hasler — en Del Nødder ned, som har en normal Skæl, men ingen Kærne. Man tænker uvilkaarligt tilbage til Tiden for Haslernes Blomstring, hvor der var begyndt at komme støvende Rakler frem, før Hunblomsterne var rigtig fremme, og hvor Barfrost saa ødelagde Raklerne. Hunblomsterne kom senere frem i usædvanlig stort Antal. Det er derfor naturligt at antage, at Befrugtningsforholdene har været daarligere. Paa de brunstribede Nødder, som man i Almindelighed regner for at være angrebet af Gul Monilia, er det meget ofte umuligt at faa Svampen frem, men af og til lykkes det, naar de har ligget fugtigt nogen Tid, og Svampen kan ogsaa findes paa Nødder, endnu inden de er faldet af. De brunstribede Nødder sidder løse og falder derfor let af, saa der særlig mellem de nedfaldne Nødder findes mange brunstribede. Man ved altsaa ikke, om disse brunstribede Nødder altid er angrebet af Gul Monilia. Det sandsynligste er, at disse Nødder meget ofte er ubefrugtede Nødder, hvor Skallen efterhaanden inficeres af forskellige Svampe, der ikke kan gøre sunde ubeskadigede Nødder noget. Hele, sunde, veludviklede Nødder vil næppe angribes af Gul Monilia; denne Svamp maa nok, ligesom vi kender det fra f. Eks. Æbler, have en Indfaldsport. Det bliver derfor i første Række Aarsagen til Modtageligheden, man skal søge klarlagt i de enkelte Tilfælde. Som de hyppigste Aarsager hertil maa regnes Angreb af Nøddesnudebiller og daarlig Befrugtning. Desværre kendes der endnu ikke sikre Bekæmpelsesmidler mod Nøddesnudebiller. Som bedste Middel mod daarlig Befrugtning maa tilraades Sammenplantning af flere Sorter.

Skivesvamp (*Gloeosporium ribes*) er meget udbredt paa Stikkelsbær og ikke saa faa Steder saa alvorligt, at Buskene staar uden Blade nu. Dette burde være undgaaet, da Skivesvamp ikke er svær at holde nede ved Sprøjtning lige efter Blomstringen og atter lige efter Bærplukning med Bordeauxvædske.

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er nogle Steder, f. Eks. ved Lyngby og i Midtsjælland, meget udbredt paa Solbærbladene, der helt er dækkede paa Undersiden af Svampen.

Ribbesvind (*Ribes Virus 1*). Fra Aalborg Amt skrives, at Ribbesvind vistnok er mere udbredt, end man almindeligvis forestiller sig. Er ikke sjælden i Haver og Planteskoler (K. Johansen).

KØKKENURTER.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) findes mange Steder, men er kun sjælden af Betydning.

Løgskimmel (*Peronospora destructor*) er gennemgaaende mild paa Kepaløgene, og paa Skallerne naaede den mange Steder slet ikke at komme. Det er rimeligt at antage, at den tørre Sommer i Fjor har bevirket, at selve Løgene ikke er blevet angrebet i ret mange Tilfælde, og den ringe Tilstedeværelse af primært smittede Løg har bevirket, at der ikke har været meget Smitstof til at starte Angrebet, som derfor er blevet svagt.

PRYDPLANTER.

Straaleplet (*Diplocarpon rosae*) er almindelig udbredt, men optræder i forskellig Styrke. En Udtalelse fra Maribo Amt har vistnok ret almen Gyldighed. »Straalepletten er godt paa Vej til at afløve Roserne, og i mange Haver er denne Svamp meget generende. Angrebene maa betegnes som almindelige, og mange Steder er de stærke« (J. Klarup Hansen). Paa Viborgeggen har det selv med 2—3 Sprøjtninger med Bordeauxvædske ikke været muligt at holde Sygdommen nede (E. Agger). Fra Jylland skrives, at som sædvanlig er Anne Mette Poulsen stærkest angrebet (N. Gram).

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LANDBRUGSPLANTER.
BÆLGPLANTER.

Stængelaal (*Tylenchus dipsaci*). Af de 22 Beretninger melder de 7 om intet Angreb, medens 11 skriver om svage og 4 om stærke Angreb. Fra Samsø: »Naar tydelige Angreb end ikke er bemærket i Lucernemarkerne, kan det muligvis skyldes, at i alt Fald de ældre af disse paa Grund af Græsmangel har været meget haardt aftøjrede hele Sommeren« (P. Riis Vestergaard). Fra Skærbæk: »I et Areal med Lucerne har Lucerne-aalen hærget saa voldsomt, at Arealet maa ompløjes, der er næsten ikke andet at se end Ukrudt pletvis, hvor Lucernen er gaaet bort« (Vald. Johnsen). Fra Lemvigegnen: »Saavel Rødkløver- som Hvidkløveraal synes meget udbredt her paa Egnen. De alt for korte Sædsifter — ofte er der kun 3—4 Aar mellem Udlægsmarkerne med samme Bælgplante — er Aarsagen« (P. Dalgaard Frandsen), og fra Morsø: »Sikkert langt mere udbredt end almindeligvis antaget« (Engelhardt Jensen).

Den sribede Bladrandbille (*Sitona lineata*) har gjort betydelig Skade paa Rødkløver; i en Mark paa Virumgaard, Lyngby, er der saa at sige ikke et Blad, der ikke er begnavet af Billen (Nørgaard Holm).

Lucernegnaveren (*Phytonomus variabilis*). Slemme Angreb i et Par Marker paa Faaborgeggen (J. Lindegaard).

BEDEROER.

Bedelus (*Aphis fabae*). I samtlige Beretninger skrives der om Angreb, der dog fra alle Lokalteter betegnes som svage og uden Betydning. Fra Frederiksborg Amt: »Det saa ud til, at Angrebene vilde blive stærke, men de aftog igen« (H. E. Jensen), og fra Tystofte: »Der har været en Del Angreb i Førsteaarsroerne, men Angrebet var i det væsentlige overstaaet til August« (J. Wested). Fra Fyn skrives der: »Kun ubetydelige Angreb — som oftest holdt nede ved Afknibning af de angrebne Skud« (N. Mariegaard). Kun fra en enkelt Lokaltet meldes der om Angreb af Betydning (Vald. Johnsen, Skærbæk).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*), se Diverse.

Knoporme (*Agrotis segetum*), se Diverse.

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). Ogsaa i denne Maaned optraadte dette Skadedyr meget godartet. Af de 30 Beretninger meldte de 21, at Angreb ikke var konstateret, medens 9 meldte om svage og betydningsløse Angreb. Fra Sorøegnen skrives: »Kun konstateret i ringe Omfang« (Ib Trojaborg), og fra Vejle: »Meget faa Æg i Sommer; næsten intet Angreb« (N. Chr. Stentoft).

I et Bur i Lyngby klækkedes Fluerne omkring d. 10. Aug.; der blev iagttaget Æg d. 17. De første Miner viste sig d. 23.

KAALROER, KAAL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). I 49 Beretninger meldes om stærke Angreb, navnlig i Maanedens første Halvdel, medens der i de 20 skrives, at Angrebene er af mere moderat Karakter. Det regnfulde og noget kølige Vejr sidst i Maaneden synes at have hæmmet Lusenes Virksomhed en Del. Fra Roskilde: »Regnen reddede mange Kaalmarker. Der er sprøjtet med Bladan med godt Resultat. Bladanpudder har ogsaa haft god Virkning« (G. Mayntzhusen), og fra samme Egn skrives ogsaa: »Har været Aarets værste Skadedyr og har sammen med Tørken i August Maaned næsten totalt ødelagt de fleste Kaalroemarker eller i alt Fald sat Roerne saadan i Staa, at de vanskeligt kommer i Gang igen« (M. Greve). Fra Sorøegnen: »Hjerteskuddet er i mange Roer dræbt og en begyndende Forraadnelse indtraadt« (Ib Trojaborg), og fra Sydsjælland: »Der er i Aar en Del Angreb, som bredte sig stærkt i Varmeperioden i Høstens Begyndelse; men Regnen i Maanedens sidste Halvdel synes at have standset Luse-Offensiven« (P. Grøntved). Fra Skælskøregnen meddeles, at Angrebet nu næsten er forbi, men at Lusene har været meget ødelæggende, og at Roerne staar næsten uden Top (H. Wraae-Jensen). Fra Holbæk: »Angrebene har været meget alvorlige overalt. En enkelt Sprøjtning eller Pudring har ikke kunnet klare den i Aar. Sidst paa Maaneden var der kun faa levende Lus« (H. Nielsen), og Kalundborgegnen: »Hele den gamle Top er nedvisnet af Luseangrebet, — paa den nye Top er der ikke set Angreb« (N. M. Nielsen). Fra Nyborg meddeles: »Bevirker sikkert, at Kaalroeuddyttet for i Aar mange Steder bliver lavt, hvis vi ikke faar et langt Efteraar« (M. Bjerg). Fra Blangstedgaard, Odense, skrives, at Bangholmstammerne staar saa godt som uden Top (B. Vendelboe), og fra Skamby, Fyn: »Paa let Sandjord forsvandt Toppen fuldstændigt paa store Pletter i Markerne. Roerne er nu atter begyndt at skyde friske Blade« (Aa. Rasmussen).

Fra Gram: »Bladan (15 ccm til 100 Liter) tager dem godt« (A. Diermer). Fra Kolind omtales ogsaa, at der nu er en ret stærk Hjerteforraadnelse i Gang (S. Staunskjær). Fra Ry: »Kaallusen er forsøgt bekæmpet med Bladan, men Virkningen er ikke stor« (Rich. Aagaard), og fra Randers Amt: »Uhyggelige Angreb — har aldrig set noget lignende. Kaalroemarkerne giver ikke halvt Udbytte paa Grund af Luseangrebene. Forsøgt

Sprøjtning med Bladan, DDT og Nikotin. Det virkede godt nok, men 2—3 Dage efter var Marken lusefyldt igen« (M. Th. Kjær). Fra Aarhus: »Bladan Sprøjtevædske, selv i 0,03 pCt. Styrke, synes at have for ringe Virkning« (A. M. Diederich). Fra Viborgegnen: »Angrebet vedvarer« (Jens Tarp), og ligeledes fra Viborg: »Bladan synes at have god Virkning overfor Lusene« (E. Agger). Fra Tylstrup meddeles: »Først i denne Maa-ned begyndte Lusene at vise sig i Kaalmarkerne, og efterhaanden er Angrebene blevet meget ondartede. Den sidste Tids ustadige Vejr har stand-set Angrebene, og det ser ud til, at der ikke er mange levende Lus tilbage. Et Parti af en Mark, som blev sprøjtet med Bladan (0,03 pCt.), synes ikke at se anderledes ud end den øvrige Del af Marken« (Sv. Svendsen).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*), se Diverse.

Bladribbesnudebillens Larve (*Ceutorrhynchus quadridens*). Med faa Undtagelser blev dette Skadedyrs Tilstedeværelse konstateret i de fleste Kaalroe- og Turnipsmarker i Vejle Vesteregn. I nogle Marker, især i Turnipsmarker, var hver eneste Plantes nederste Blade visne paa Grund af Angrebet (Arne Anthonsen).

Kaalbladhevpsen (*Athalia spinarum*). Af de 34 Beretninger om dette Skadedyr skrives der i de 9, at Angreb ikke er iagttaget, i 9 om svage Angreb og i 16 om Angreb af Betydning. Størst Skade er konstateret i Turnips- og Sennepsmarker samt i Udlæg til Frø. I flere Beretninger skrives om, at hvor Turnips og Kaalroer findes sammen eller i Marker, der grænser op til hinanden, er det fortrinsvis Turnips, der er angrebet. Saaledes skrives der fra Ribe: »Meget voldsomme Angreb paa Turnips. I en Kaalroemark med enkelte Turnips, blev kun Turnipsplanterne angrebet« (Aa. Buchreitz), og fra Nr. Nebel: »Enkelte stærke Angreb i Turnips, der i Løbet af faa Dage er helt afribbede — tilgrænsende Kaalroemark synes ikke at være angrebet« (M. Poulsen). Fra Skærbæk skrives: »Dette Skadedyrs Hærgen synes at være i Tiltagen, den anden Generation hærger i mange flere Marker med korsblomstrede Afgrøder; det synes, som om Turnips foretrækkes for Kaalroer« (Vald. Johnsen).

Knoporme (*Agrotis segetum*), se Diverse.

Kaalorm (*Pieris brassicae* og *P. rapae*). I Forhold til sidste Aar maa Angrebene af dette Skadedyr betegnes som særdeles godartede, idet stærke Angreb kun er observeret enkelte Steder, navnlig hvor Læforholdene er gode. Saaledes skrives fra Skælskøregnen: »Kaalorm mange Steder, men svage og spredte Angreb, som hæmmes stærkt af Snyltehevpselarver« (H. Wraae-Jensen), og fra Nyborg: »Kaalorm overalt i Kaal og Kaalroer« (M. Bjerg). Fra Ærø: »Flere Steder stærke Angreb, dog ikke saa alvorlige som tidligere Aar« (J. Rindom). Fra Morsø meddeles: »Enkelte betydningsløse Angreb ved Gaarde og lignende Steder med gode Læforhold« (Engelhardt Jensen), og fra Han Herred: »Heller ikke Kaalormen synes at forvolde større Skade i Aar. Enkelte Steder langs Læhegn og Plantager kan man dog finde afribbede Roer, men Skaden er minimal« (Rs. Sørensen). Fra Randers Amt: »Ret almindelig, men der blev sprøjtet

for Lus de fleste Steder med DDT-Midler — det ødelagde Kaalormene« (M. Th. Kjær).

Værre synes Angrebene derimod at have været paa Kaal. Saaledes skrives fra Vestsjælland: »Paa mange Steder er Kaalen delvis ødelagt« (N. F. J. Larsen). Fra Maribo Amt meddeles: »Kaalommerfuglen sværmede i Begyndelsen af Maaneden, og der blev vel ogsaa lagt en Del Æg, men Larverne har man ikke set ret meget til, og det ser ud til, at Angrebene er af betydelig mindre Omfang i Aar, end vi ellers har været Vidne til« (J. Klarup-Hansen). Og fra Aarhusegnen: »Ret udbredte, men ikke særlig stærke Angreb, men Sprøjtning med DDT er ogsaa almindeligt« (Korsbæk). Fra Gram skrives der ogsaa: »Hvor intet er gjort, er Angrebet alvorligt« (Diemer).

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). Kun i 7 af 37 Beretninger skrives om Angreb af Betydning paa Kaalroer. I 6 Beretninger omtales Hjerteforraadelse, dog kun med alvorlige Angreb i 3 af Tilfældene. Fra Kalundborgegnen meddeles: »Kaalroerne er i Gang med at sætte frisk, ny Top frem til Erstatning for den, Kaallusene ødelagde, men næsten overalt er denne Top hærget af Krusesyge, og Galmyggen sværmer der endnu i disse Dage« (N. M. Nielsen). Fra Ærø: »Alle Kaalroemarkerne er angrebet, de fleste Steder meget stærkt. Det er næsten umuligt at finde en Kaalplante med normal Top« (J. Rindom). Fra Askov meldes der om stærke Angreb efterfulgt af Bakteriose i Rodhalsen og stærkt Bladfald (H. Agergaard). Fra Herning: »Hjerteforraadelse er nu ved at være ret almindelig« (C. J. Henriksen). Fra Morsø: »Det ser ud til, at Angrebet i 1948 er af betydeligt mindre Omfang end i de nærmest foregaaende Aar. Hjerteforraadelse af Betydning er ikke set paa Mors i Aar« (Engelhart Jensen), og fra Sindal: »Vi har i Aar det største Angreb, jeg har kendt. Det findes i enhver Mark, og op til $\frac{2}{3}$ af Planterne er angrebet« (Harald Olesen).

Angrebene i Kaal er som sædvanlig voldsomme mange Steder. Fra Falster skrives: »Som sædvanlig stærkere Angreb paa Hvidkaal, svagere paa Rosenkaal. Kaalen har imidlertid rettet sig meget i den sidste Tid« (Georg Jensen), og fra Sydfyn: »Desværre er Kaalen fortabt mange Steder« (Chr. Greve). Fra Viborg: »Krusesygen er ikke noget Problem her paa Egnen. Det er ret faa Kaalplanter, der ødelægges af denne Sygdom, til Trods for at kun de færreste sprøjter herimod (E. Agger).

Kaalfluellarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). Der foreligger kun 3 Beretninger om stærke Angreb i Kaalroer, medens der i 16 skrives om svage og i 9 om manglende Angreb. Fra Gamby paa Fyn: »Paa et lavtliggende Areal var Kaalroerne tildels forsvundne eller havde blot en Tykkelse paa 1 cm. Roerne var stærkt minerede, og der fandtes ogsaa enkelte Kaalfluellarver. Den angrebne Kaalmark omfattede baade højere beliggende Lermuld og noget lavere beliggende stærkt humusholdig Jord. Angrebet bemærkedes kun paa Humusjorden« (Aa. Rasmussen). Fra Randers: »Meget stærke Angreb, navnlig i sent saaede Turnips« (M. Th.

Kjær), og fra Frederikshavn: »Fra Frederikshavn og Nord paa mod Skagen er der ret stærke og almindelige Angreb af Kaalfluens Larve« (G. Foldager).

Om Angreb paa Kaal skrives fra Kalundborg: »Slem ved de sent udplantede Blomkaal« (N. F. J. Larsen), og fra Roskilde: »De, der har plantet Blomkaal ud i August, faar desværre negativt Udbytte, hvis ikke de har truffet forebyggende Foranstaltninger i Tide« (G. Mayntzhusen).

KARTOFLER.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Fra Viborg meddeles, at Smælderlarver findes ret ofte i Kartoffelknolde, særlig i Kartoffler efter Græs (A. P. Aidt), ligesom der ogsaa fra Kolind gøres opmærksom paa, at der findes spredte Angreb i en Del Kartoffelmarker (en enkelt Mark helt ødelagt) (E. Staunskjær).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*), se Diverse.

Kartoffelborenen (*Hydroecia micacae*). Fra Aarhus meddeles, at dette Skadedyr, der er ret udbredt i Forhold til sidste Aar, gør betydelig Skade ved at minere i Kartoffelknolde (Jørg. Pedersen).

Knoporme (*Agrotis segetum*), se Diverse.

SKÆRMPLANTER.

Gulerodsbladloppen (*Trioza apicalis*). Der foreligger Beretninger fra saa at sige alle Egne af Landet om Angreb af dette Skadedyr; Angrebene er i de fleste Tilfælde dog kun svage eller helt uden Betydning. Enkelte Steder har der imidlertid været ret kraftige Angreb, saaledes skrives der fra Roskilde: »Gulerodsbladloppen synes at have huseret betydeligt mere i Aar, saa mange Steder staar det sløjt til med Avlen« (G. Mayntzhusen). Fra Aarhusegnen: »Angreb findes overalt, enkelte Steder ret alvorligt« (Korsbæk), og fra Viborg: »Angreb ikke saa stærke nu som de tegnede til« (J. Tarp).

Knoporme (*Agrotis segetum*), se Diverse.

SKADEDYR PAA HAVEBRUGSPLANTER.

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*) paa Frugttræer. Saa at sige alle Beretninger melder, at Angrebene i det væsentlige er overstaaet, kun paa Blomme synes der stadigvæk at være betydelige Angreb. Saaledes skrives der fra Viborg: »Optræder almindeligt, men kun paa Blomme alvorligt« (E. Agger), og fra Maribo Amt: »Da det kølige og regnfulde Vejr satte ind i Begyndelsen af August, forsvandt Bladlusene omtrent helt, men der findes endnu Spor af de kraftige Angreb tidligere paa Sommeren i Form af Luseæbler og krøllede Skudspidser, — det sidste er særlig almindelig paa Blommer« (Sander Hansen). »Sprøjtning med Bladan virkede godt« skrives der fra Sandved, »men det var for sent, inden Midlet kunde faas« (K. M. Hove).

Blodlusen (*Schizoneura lanigera*). Fra Holbæk skrives: »De gamle

Angreb synes svage i Aar. Nye Angreb er ikke set« (Henrik Nielsen), og fra Maribo Amt: »Blodlusen breder sig om end langsomt, men med de almindelige Sprøjtninger holdes Bestanden nede, og Skaden, de forvolder, er i Almindelighed ret ringe« (Sander Nielsen). Fra Sydfyn skrives der ogsaa om Fund af nye Angreb (Chr. Greve). »I en Del gamle Haver i Risskov og Aabyhøj er der set ret stærke Angreb« (Korsbæk).

Notoxus monoceros. Den 5.—8. blev der fra C. Jørgensen, Veddinge Bakker, Faarevejle, indsendt nogle Biller, der havde begnavet modne Hindbær og ødelagt op til 50 pCt. af Høsten. De beskadigede Bær tørrede ind og fik et uappetitligt Udseende. Billerne blev bestemt til Arten *Notoxus monoceros*, der har et meget karakteristisk Udseende, idet det forreste Brystled er trukket ud i et langt Horn, der rager ud over Hovedet. Den angives hovedsagelig at ernære sig af Svampesporer og henfaldende Plantedele. I et senere Brev oplystes det, at Hindbærrene Aaret i Forvejen var blevet gødet med Kompost og Kunstgødning, og at Billerne formodentlig har været i Komposten.

Bladbiller (*Bromius obscurus*). Denne Art, der normalt har Gederams til Værtplante, begnavede Æbler ved Ringkøbing, Aalborg og enkelte andre Steder. Gnavet havde Form som kortere eller længere, lige eller af og til krumme, forkorkede Striber, der næsten lignede Hieroglyfer. I sydligere Lande er Billen kendt som Skadedyr paa Vin. Op til Plantagen ved Aalborg, hvor der blev fundet Angreb, havde der været et Stykke Skov, som nu er ryddet, men hvor der har været mange Gederams i Aar. Angrebet var stærkest forneden i Træerne. Stærkest Angreb noteredes paa Boiken; paa Belle de Boskoop og Cox' Pomona var der kun forholdsvis faa angrebne Frugter, selv om Træerne stod umiddelbart op til Boiken.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Kun i 4 af de 12 indkomne Beretninger omtales Angreb af større Betydning. Fra Roskilde skrives: »I de sprøjtede Haver er det en Sjældenhed at træffe paa »Ormen«. Men desværre er det jo saadan, hvor der i Nabohaverne ikke gennemføres rationel Sprøjtning, at det næsten er umuligt at faa rensat den Have, der støder op til de uplejede« (G. Mayntzhusen). Fra Maribo Amt skrives, at enkelte Frugtavlere tillægger 666-Midlerne stor Betydning ved Bekæmpelsen (J. Klarup-Hansen). Paa Sydfyn er kraftige Angreb almindelige (Chr. Greve).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). I Forhold til de stærke Angreb sidste Aar har Blommevikleren i Aar vist sig overordentlig godartet. Fra Gram skrives: »Pletvis temmelig slem« (A. Diemer), og fra Kalundborg: »Findes en Del« (N. F. J. Larsen), mens alle de øvrige Beretninger betegner Angrebene som værende mere eller mindre betydningsløse.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). I 10 Beretninger betegnes Angrebene som betydningsløse, i 3 omtales Angrebet som vekslende i Styrke, og i 3 nævnes hæftige Angreb som almindelige. I flere

Tilfælde nævnes det, at Regnen har virket hæmmende paa Spindemidernes Udvikling (A. Diemer, Gram; Georg Jensen, Falster). Fra Roskilde skrives: »Angrebet er værst paa Espaliertræerne, men i Egne, hvor der er faldet megen Regn, findes praktisk talt ikke Spind« (G. Mayntzhusen), og fra Maribo: »Spindemiderne har her i Amtet gjort alvorlig Skade mange Steder. Sprøjtning med Bladan har vist godt Resultat« (Sander Nielsen). I Københavns Amt er mange Træer stærkt medtaget af Rødt Spind (Alfred Rasmussen), ligesom der er konstateret enkelte kraftige Angreb.

PRYDPLANTER.

Knoporme (*Agrotis segetum*), se Diverse.

DIVERSE.

Oldenborrelarver (*Melolontha spp.*). Fra denne Maaned foreligger der en Del Beretninger om stærke Angreb af Oldenborrelarver, hvoraf følgende bør nævnes: Fra Sydsjælland: »Angreb almindelige, især paa Roer, men ogsaa paa forskellige Udlæg til Frø« (P. Grøntved), og fra Sorøegnen: »Der er enkelte Steder konstateret betydelige Angreb baade i Roer og Kartofler, og der er fundet et stort Antal Larver. Da Skaden er meget stor, og Larverne er store og kraftige, bliver det sikkert Flyveaar 1949« (Ib Trojaborg). Fra Faaborgegnen skrives: »Rører paa sig mange Steder her paa Egnen. Tager til i de senere Aar. Enkelte Steder gnaves mange store Roeplanter over« (J. Lindegaard). Fra Haderslev: »Det er helt forfærdeligt med Angreb af Oldenborrelarver. Paa mange Ejendomme nedsætter de Udbyttet i Roemarkerne med 50 pCt. Ved hver eneste Roe kan der være 1 eller 2 Larver. Disse Larver maa være udviklede, saa Oldenborrerne flyver i 1950. Der maa allerede nu træffes Foranstaltninger, saa Insekterne kan bekæmpes fra Flyvemaskine om 2 Aar« (Fr. Nielsen), og fra Vamdrup: »Oldenborrelarverne findes i stort Antal i Dele af Vamdrup Sogn. I Bederoemarkerne ødelægger de store Pletter ved deres Gnav paa Rødderne. Det er Flyveaar for Oldenborrerne til næste Aar« (Martin Nielsen). Fra Gl. Svejle skrives: »En Bederoemark paa knap 1 ha var meget daarlig paa Grund af stærk Kalktrang, og i store Partier af Marken var Roerne helt væk — nedvisnede efterhaanden — og for Resten Ukrudtet med. I Randen af Pletterne stod halvvisne Planter, og under hver af dem laa en Oldenborrelarve. Larverne var meget store og sikkert udvoksede« (N. M. Nielsen).

Knoporme (*Agrotis segetum*). Af de 38 indkomne Beretninger meldes i 9, at Angreb ikke er konstateret, medens der i 15 meldes om svage og i 14 om stærke Angreb, især i Kartofler, Roer, Beder, Gulerødder, Jordbær m. m.

Fra Roskilde: »Den har været slem i mange Porre- og Jordbærstykker. Der meldes om op til 50 pCt. Tab i Jordbærrene (nye Stykker)« (G. Mayntzhusen), og fra Kalundborg: »Paa lettere Jorder en Del, særlig nu i Eftersommeren« (N. F. J. Larsen). Fra Sjælland skrives ogsaa: »Stor

Efterspørgsel efter Sukker til Bekæmpelsen. Gør stor Ødelæggelse i Blomkaal, nyplantede Stedmoderplanter o. a.« (Bjerggaard). Fra Odense Amt: »Stærke Angreb mange Steder. Nyplantet Kaal bliver raseret« (P. Bruun Rasmussen), og fra Samsø: »Giftklid synes ret virksomt at hæmme et Par af de i sidste Beretning omtalte Angreb i sent saaede Roer efter tidlige Kartoffler« (P. Riis Vestergaard). Fra Ulstrup skrives: »Tilsyneladende værst hvor Kalktrang ogsaa gør sig gældende (muligvis fordi Bederne her har ringere Vækstenergi)« (H. P. Nielsen), og fra Hjerm-Ginding: »I en Del Kartoffelmarker kan der spores Angreb paa Knoldene af Knoporme. Især i Kartoffler efter Græs« (A. Toft Andersen). Fra Kolind: »I en Mark med Bederøer er der fundet meget stærke Angreb. Forfrugten var Rug« (S. Staunskjær) og fra Aarhus: »Dette Skadedyr er almindeligt udbredt. Gnav i Roer, Gulerødder og Rødbeder er almindeligt, men bemærkes ikke overjordisk paa denne Tid af Aaret, hvorfor der ikke bliver sat nogen Bekæmpelse ind mod Skadedyret. I Gulerødder og Rødbeder er Angrebet af stor økonomisk Betydning« (Jørg. Pedersen).

PALLE KNUDSEN.

